

Brusel 7. června 2019
(OR. en)

9879/19

SOC 407
EMPL 304
ECOFIN 538
EDUC 256

POZNÁMKA

Odesílatel:	Výbor pro zaměstnanost a Výbor pro sociální ochranu
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Evropský semestr: horizontální poznámky k aspektům politiky zaměstnanosti a sociální politiky v doporučeních pro jednotlivé země <i>politická rozprava</i>

Delegace naleznou v příloze informativní horizontální poznámku k politické rozpravě, kterou vypracovaly Výbor pro zaměstnanost a Výbor pro sociální ochranu.

**Balíček doporučení pro jednotlivé země 2019, klíčová sdělení na základě mnohostranného
dohledu 2018-2019 a zhodnocení 10 let strategie Evropa 2020**

Kapitola 1: Návrhy Komise týkající se doporučení pro jednotlivé země 2019

Očekává se, že evropské hospodářství v tomto i v příštím roce nadále poroste, i když pomalejším tempem. Soukromé investice se vrátily na úroveň z období před krizí a měly by i nadále růst, avšak pomalejším tempem. Veřejné investice zůstávají pod svou předkrizovou úrovní. Zaměstnanost dosáhla své historicky nejvyšší úrovně, i když mezi zeměmi existují značné rozdíly. Celkový veřejný dluh klesá, avšak zůstává výrazně nad předkrizovou úrovní.

Komise uvádí, že k nápravě makroekonomické rovnováhy dochází, ale že je třeba přijmout další politická opatření. Zatímco vysoké schodky běžného účtu byly odstraněny, vysoké přebytky běžného účtu v několika zemích – navzdory určitým mírným náznakům korekce – přetrvávají. Podle hodnocení Komise je třeba, aby členské státy se schodkem běžného účtu nebo vysokým zahraničním dluhem zlepšily svou konkurenceschopnost, zatímco členské státy s rozsáhlým přebytkem běžného účtu by měly posílit podmínky pro mzdový růst a investice.

Po 8 letech trvání evropského semestru zůstává provádění reforem nerovnoměrné. Komise uvádí, že alespoň k „určitému pokroku“ došlo při provádění více jak dvou třetin doporučení pro jednotlivé země vydaných do roku 2018. Roční pokrok při provádění doporučení pro jednotlivé země z roku 2018 je menší než v předchozích letech. S ohledem na přetrvávající hospodářské a sociální výzvy a rizika nepříznivého vývoje pro hospodářský výhled má rozhodující význam intenzivnější prioritizace a provádění reforem s cílem posílit odolnost ekonomik EU, udržitelný a vyvážený růst, odstranit makroekonomickou nerovnováhu a zajistit setrvalou hospodářskou a sociální konvergenci.

V návrzích Komise týkajících se letošních doporučení pro jednotlivé země jsou členské státy vybízeny, aby zvýšily růstový potenciál modernizací ekonomik a dalším posílením odolnosti. Tyto návrhy opět podporují „magický trojúhelník“, jenž zahrnuje: i) podporu investic, ii) provádění účinných reforem, které povzbuzují udržitelný růst podporující začlenění, a iii) zdravé fiskální politiky. Komise zdůrazňuje potřebu důraznější dynamiky reforem i upřednostnění reforem zaměřených na udržitelný růst podporující začlenění. To zahrnuje zvýšení dopadu a rozsahu inovací a zajištění kvality a relevantnosti dovedností z hlediska uplatnění na trhu práce. Klíčem ke zmírnění dopadu pomalejšího růstu na zaměstnanost a nerovnost je podpora sociálního začlenění, ochrana a podpora investic a zlepšení kvality veřejných financí. Navrhovaná doporučení pro jednotlivé země se letos zaměřují zejména na usnadnění investic. Všechny členské státy obdržely návrh doporučení týkajícího se investic. Rada již uznala, že investice mají zásadní význam pro dosažení cíle EU, jímž je posun směrem k nízkouhlíkovému oběhovému hospodářství¹, a zdůraznila, že je nutné stanovit priority pro další strukturální reformy s cílem odstranit problematická místa pro investice, zvýšit růstový potenciál, dále zlepšovat institucionální a podnikatelské prostředí a posilovat správní efektivnost i kvalitu regulace².

Veřejné finance a daňový systém: Navrhovaná doporučení vyzývají k obnově fiskálních rezerv v členských státech s vysokou úrovní veřejného dluhu a ke zvýšení veřejných investic v těch členských státech, v nichž je k dispozici fiskální prostor a v nichž jsou úrovně investic považovány za nízké. Dopad stárnutí obyvatelstva představuje výzvu pro udržitelnost a přiměřenost, což vyžaduje reformy důchodových systémů a systémů zdravotní péče, jak je v doporučeních pro jednotlivé země navrženo pro řadu členských států.

¹ Evropský semestr 2019 – roční analýza růstu: makroekonomické a fiskální pokyny pro členské státy – závěry Rady ECOFIN.

² Závěry Rady ECOFIN o hloubkových přezkumech a plnění doporučení pro jednotlivé země z roku 2018.

Trh práce, vzdělávání a sociální politiky: Ačkoli se podmínky na trhu práce stále zlepšují, nadále existují značné rozdíly mezi zeměmi, regiony a skupinami obyvatelstva, kdy některé členské státy trpí nedostatkem pracovních sil, zatímco jiné jsou stále zatíženy vysokou mírou nezaměstnanosti. Mzdy se zvyšují různým tempem, zatímco vývoj reálných mezd v eurozóně jako celku zůstává umírněný. Navrhovaná doporučení pro jednotlivé země podporují cílené investice k posílení účinnosti aktivních politik na trhu práce. Kromě toho se některým členským státům doporučuje, aby se zabývaly vysokým podílem pracovníků se smlouvou na dobu určitou nebo s atypickými pracovními ujednáními, včetně podpory přechodu na pracovní místa na dobu neurčitou. Genderové rozdíly přetrvávají, často v důsledku nedostatku cenově dostupné péče o děti a dlouhodobé péče, jak je zdůrazněno v řadě doporučení.

Investice do lidského kapitálu jsou klíčem ke zvýšení produktivity a růstu. Navrhovaná doporučení pro jednotlivé země podporují posilování systémů vzdělávání a odborné přípravy v mnoha členských státech, mimo jiné zlepšováním jejich relevantnosti z hlediska uplatnění na trhu práce, a to podporou vzdělávání dospělých a zvyšováním kapacity odborného vzdělávání a přípravy. Je třeba dalšího úsilí ke zlepšení kvality a inkluzivnosti systémů všeobecného a odborného vzdělávání.

Chudoba klesá, avšak v některých členských státech zůstává vysoká, včetně chudoby pracujících. Některé zranitelné skupiny, jako jsou děti, osoby se zdravotním postižením a osoby přistěhovaleckého původu, navíc čelí přetrvávajícím problémům. Mnohá doporučení pro jednotlivé země jsou navrhována s cílem zlepšit rozsah, přiměřenost a účinnost systémů sociální ochrany, včetně systémů minimálního příjmu, a podpořit přístup ke kvalitním sociálním službám. Na doporučení, jak zlepšit přiměřenost a udržitelnost důchodových systémů i zajistit přístupnost, cenovou dostupnost a kvalitu udržitelné zdravotní péče pro všechny, se v letošních doporučeních pro jednotlivé země klade zvláštní důraz.

Investice, politiky konkurenceschopnosti a lepší podnikatelské prostředí pro dosažení vyšší produktivity: Navrhovaná doporučení pro jednotlivé země se více zaměřují na investice, přičemž se snaží určit investiční priority s vysokou makroekonomickou návratností, a zohledňují rozdíly mezi regiony a územími. Upozorňují na regulační a strukturální překážky, jež brání veřejným i soukromým investicím a potenciálu dlouhodobého a inkluzivního růstu. Komise rovněž podporuje možnost využívat finanční prostředky EU na podporu řešení investičních potřeb zjištěných v navrhovaných doporučeních pro jednotlivé země. Se silnějším navrhovaným politickým propojením mezi evropským semestrem a financováním z EU na období 2021–2027 má zásadní význam programování příštích finančních prostředků zaměřených na soudržnost. Dialog s vnitrostátními orgány právě započal a Komise zdůrazňuje, že navrhovaná doporučení pro jednotlivé země poskytují analytický rámec pro programování finančních prostředků EU.

Mezi další priority strukturálních reforem nastíněných Komisí patří posílení finanční stability a snižování úvěrů se selháním, řešení překážek v nabídce bydlení, řešení odvětvové regulace a snížení administrativní zátěže.

Rada vyzvala členské státy, aby využily relativně příznivého ekonomického klimatu k prosazení strukturálních reforem s cílem posílit udržitelný a vyvážený růst, odstranit makroekonomickou nerovnováhu a zajistit setrvalou hospodářskou a sociální konvergenci.

Kapitola 2: Klíčová sdělení týkající se politik zaměstnanosti a sociálních politik – poznatky z mnohostranného dohledu nad reformami politik členských států

Vzhledem k tomu, že zaměstnanost je rekordně vysoká a i nadále se, byť pomaleji, zvyšuje, je čím dál tím důležitější, aby pracovní místa byla kvalitní, spravedlivě placená a opírala se o bezpečné a adaptabilní smlouvy. Jde o zásadní požadavek pro zajištění širšího sdílení přínosů hospodářského růstu: nikdo by neměl být opomíjen. Působením na skupiny s nižšími než průměrnými výsledky a nejpotřebnější skupiny a zaměřením se na trvalé investice do vzdělávání a dovedností by bylo možné dosáhnout dalšího pokroku, pokud jde o větší účast na trhu práce a lepší zapojení do společnosti, a poskytnout příležitost k přizpůsobení se měnícímu se světu práce, přičemž by se současně podpořila konkurenceschopnost našich hospodářství.

Ačkoli chudoba a sociální vyloučení mají celkově jednoznačně klesající tendenci, v mnoha členských státech, regionech a skupinách nadále přetrvávají, přičemž se obvykle předávají z generace na generaci. Trhy práce a společnosti se rychle vyvíjejí, globalizace, digitální revoluce, měnící se pracovní modely a environmentální, společenský a demografický vývoj přináší nové příležitosti a nové výzvy. Tyto výzvy, jako jsou například nerovnost, dlouhodobá nezaměstnanost a nezaměstnanost mladých lidí, jakož i zajištění mezigenerační spravedlnosti, jsou často v členských státech podobné, i když se vyskytují v různé míře.

V této souvislosti by při navrhování politik ve všech příslušných oblastech měly hlavními zásadami i nadále být sociální ochrana, sociální začlenění a udržitelnost. Přístup k sociální ochraně a sociálním službám by měl být právem dosažitelným pro všechny, současně by však měly být zachovány pobídky k práci pro ty, kteří pracovat mohou. Pro zajištění dobrých životních podmínek všech Evropanů a vypořádání se s demografickým tlakem je nezbytné mít přiměřené a udržitelné důchodové systémy, inkluzivní kvalitní vzdělávání, jakož i investice do systémů péče o děti a zdravotní a dlouhodobé péče zaručujících přístup k včasné, vysoce kvalitní a cenově dostupné péči.

Mnohostranný dohled, jenž spočívá ve vzájemném hodnocení aktuálního stavu provádění reforem v členských státech v rámci poradních výborů pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele, je jedním z hlavních úkolů Výboru pro zaměstnanost a Výboru pro sociální ochranu v kontextu procesu evropského semestru. Mnohostranný dohled hraje v rámci evropského semestru zásadní úlohu, neboť zajišťuje, aby byla při posuzování a podpoře reforem členských států využívána znalostní základna a politická shoda, jíž bylo ohledně navzájem souvisejících otázek dosaženo v Radě.

V rámci mnohostranného dohledu na období 2018–2019 dospěly výbory k závěru, že členské státy pokračují v reformním úsilí, avšak pokrok v provádění doporučení pro jednotlivé země z roku 2018 se mezi jednotlivými členskými státy a oblastmi politiky liší. S ohledem na současný hospodářský výhled výbory zdůrazňují, že je naléhavě nutné, aby členské státy obnovily a urychlily reformní úsilí s cílem posílit sociální konvergenci a zvýšit hospodářskou odolnost. Mělo by být v plném rozsahu povzbuzováno vzájemné učení, které podporuje výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy.

Evropský pilíř sociálních práv by měl v tomto rámci fungovat jako kompas pro širší úsilí v rámci evropského semestru s cílem vybudovat model inkluzivnějšího a udržitelnějšího růstu tím, že se zlepší konkurenceschopnost Evropy a vytvoří se z ní lepší místo pro investice, tvorbu pracovních míst a podporu sociální soudržnosti, a to při respektování vnitrostátních pravomocí. Hospodářský a sociální pokrok jsou navzájem provázány. Holistický přístup použitý v evropském semestru by proto měl i nadále sloužit jako vodítko při posuzování a podpoře reforem členských států a složení a kvality jejich širší kombinace politik.

Kapitola 3: Pokrok při plnění cílů strategie Evropa 2020

Strategie Evropa 2020, zahájená před téměř 10 lety, klade důraz na inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění jako na způsob, jak posílit hospodářství EU, podpořit vytváření pracovních míst a sociální soudržnost a připravit se na výzvy nadcházejícího desetiletí. Hlavní cíle se týkají pěti oblastí: zaměstnanost, výzkum a vývoj, změna klimatu a energetika, vzdělávání a chudoba a sociální vyloučení. V proměnlivých hospodářských podmínkách tohoto desetiletí byla strategie Evropa 2020 při dosahování těchto cílů různě úspěšná.

Od roku 2008 bylo dosaženo značného pokroku v oblasti ***změny klimatu a energetiky***, avšak je třeba učinit více: byl splněn cíl v oblasti emisí skleníkových plynů spočívající v 20% snížení oproti úrovni z roku 1990, přičemž na obzoru je ještě ambicióznější cíl. Vytrvale se přibližujeme k dosažení 20% podílu energie z obnovitelných zdrojů, a pokud bude současný trend pokračovat, bude tohoto cíle dosaženo do roku 2020. V roce 2017³ činil podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie 17,0 %, přičemž od roku 2008 se zvyšoval v průměru o 5,5 % ročně. Obdobný pokrok byl učiněn v souvislosti s cílem zvýšit energetickou účinnost o 20 %, čehož by mělo být při udržení současných trendů dosaženo do roku 2020.

³ Poslední dostupné údaje Eurostatu jsou za rok 2017.

Pozitivní vývoj je patrný i v oblasti **vzdělávání**. Podle nejnovějších údajů byl v roce 2018 překročen cíl spočívající ve 40% podílu populace ve věku 30–34 let s terciárním vzděláním⁴, ačkoli řada členských států dosud svých vnitrostátních cílů nedosáhla. Podíl osob ve věku 18–24 let, které předčasně ukončily školní docházku a odbornou přípravu, se od roku 2010 vytrvale snižuje a je pouze přibližně půl procentního bodu nad 10% cílem⁵. Zdá se však, že v posledních několika letech se pozitivní trend zpomaluje a k dosažení tohoto cíle bude zapotřebí vyvinout další politické úsilí.

Vzhledem ke zvyšující se účasti na trhu práce a oživení z posledních let charakterizovanému intenzivním nárůstem počtu pracovních míst může být cíl 75% **míry zaměstnanosti** dosažitelný, pokud bude pozitivní trend patrný od druhé poloviny roku 2013 pokračovat⁶. Řada členských států tento cíl ve skutečnosti již překonala. Za růstem účasti na trhu práce i nadále stojí starší pracovníci a ženy. Přesto se v těchto pozitivních změnách skrývají i nadále nízké míry zaměstnanosti v některých členských státech a u některých skupin obyvatel, což jen zdůrazňuje, že je vhodná chvíle k urychlení reforem zaměřených na lepší fungování trhů práce.

V kontextu zlepšování hospodářské výkonnosti a růstu zaměstnanosti byl zaznamenán jasný pokrok v sociální situaci. Přetrvávají však problémy, pokud jde o cíl snížit počet lidí ohrožených **chudobou a sociálním vyloučením** o 20 milionů. V prvních letech strategie se počet ohrožených osob zvýšil, a to zejména v období krize, s tím, že po roce 2012 došlo k obratu a nastal pomalý pokles. Významnější pokrok začal být zaznamenáván od roku 2016, kdy se během jediného roku podařilo vymanit z chudoby více než pět milionů osob. Nicméně na konci roku 2017 činil počet osob ohrožených chudobou pouze o 4,2 milionu méně než v roce 2008. Stejně jako u dosahování cíle v oblasti zaměstnanosti závisí i v této oblasti konečný výsledek na celkovém hospodářském výhledu.

V neposlední řadě v oblasti výzkumu a vývoje Evropa i nadále investuje příliš málo. Pokrok při dosahování cíle v oblasti **investic do výzkumu a vývoje** byl v průměru pozitivní, avšak mnohem pomalejší, než by bylo žádoucí. Vzhledem k tomu, že nejnovější údaje uvádějí míru investic do výzkumu a vývoje ve výši mírně nad 2 % HDP, ke splnění 3% cíle zůstává i nadále značná mezera, která nebude do roku 2020 překlenuta.

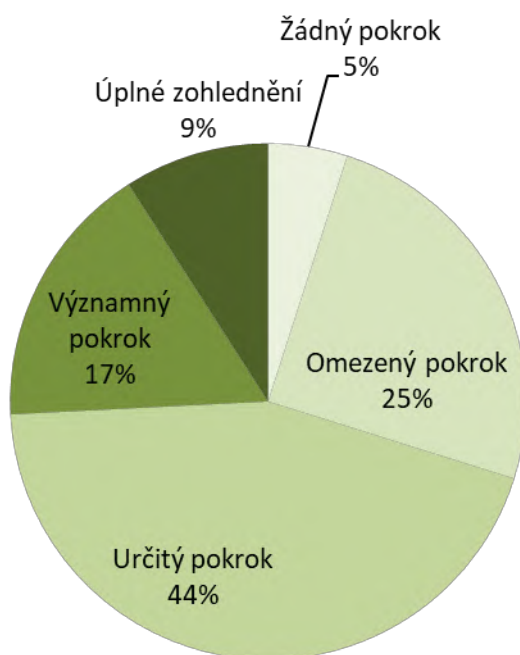
⁴ V roce 2018 dosáhla cílová populace s terciárním vzděláním ve věkové skupině 30–34 let podílu 40,7 %.

⁵ V roce 2018 činil podíl osob ve věku 18–24 let, které předčasně ukončily školní docházku a odbornou přípravu, 10,6 %.

⁶ V roce 2018 dosáhla míra zaměstnanosti (20–64) 73,2%. Podle očekávání by měl růst zaměstnanosti pokračovat pomalejším tempem vzhledem k oslabujícímu hospodářskému výhledu.

Příloha: Grafy zachycující plnění doporučení pro jednotlivé země⁷ a plnění cílů strategie Evropa 2020⁸

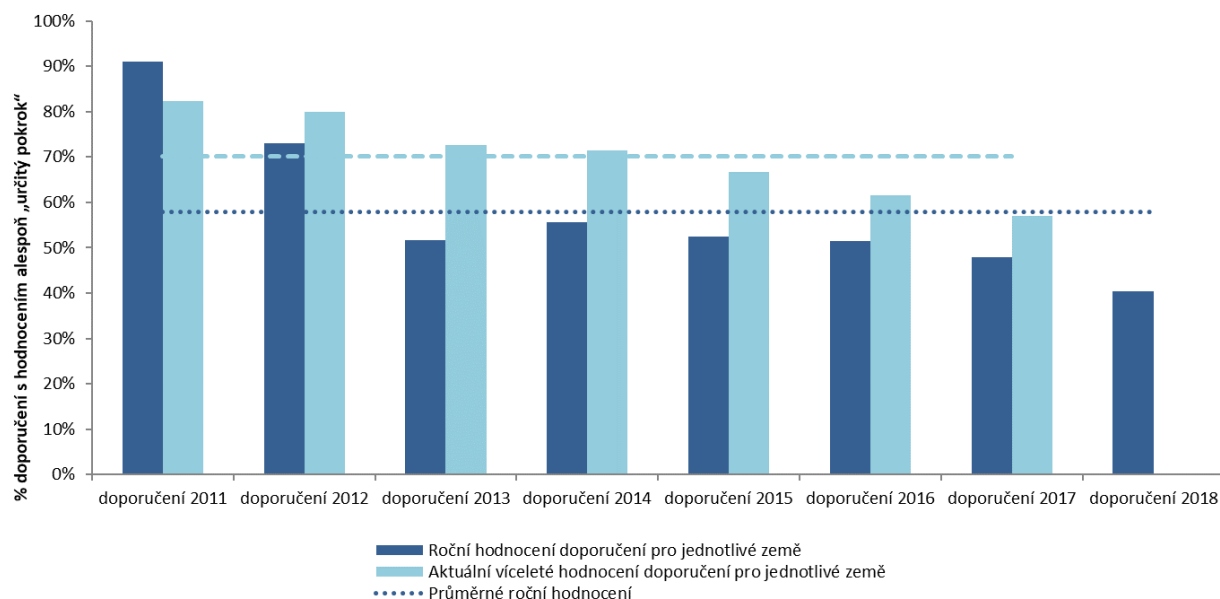
Graf 1: Hodnocení Evropské komise ohledně míry plnění doporučení pro jednotlivé země z let 2011–2018

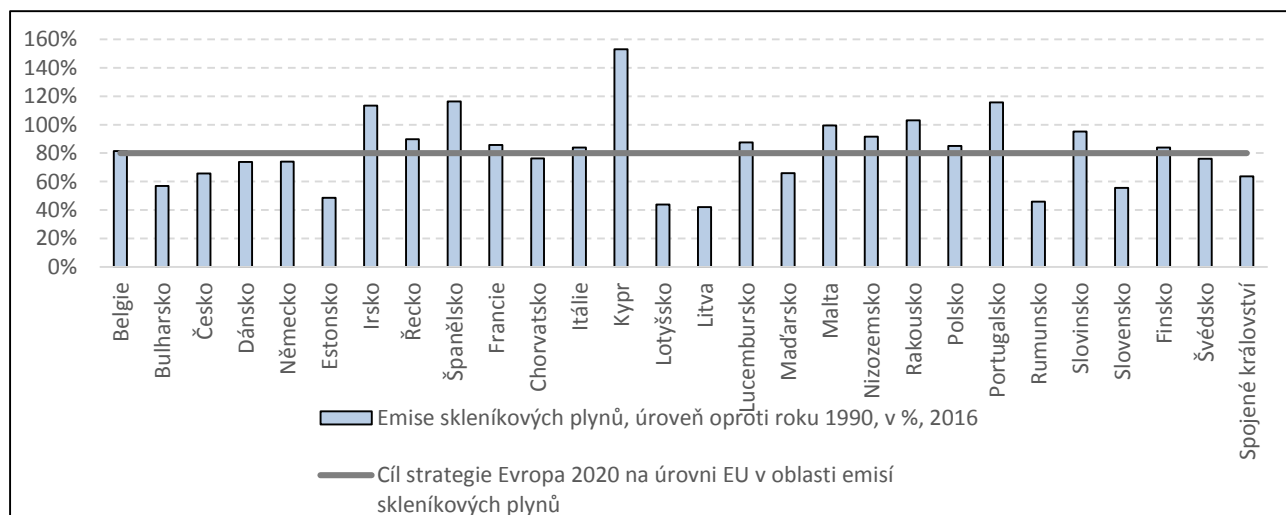
⁷ Zdroj: Evropská komise, COM(2019) 500 final, 2019. Zastřešující sdělení – doporučení pro jednotlivé země v rámci evropského semestru 2019.

⁸ Zdroj: Ukazatele Eurostatu týkající se podpory strategie Evropa 2020 (2019).

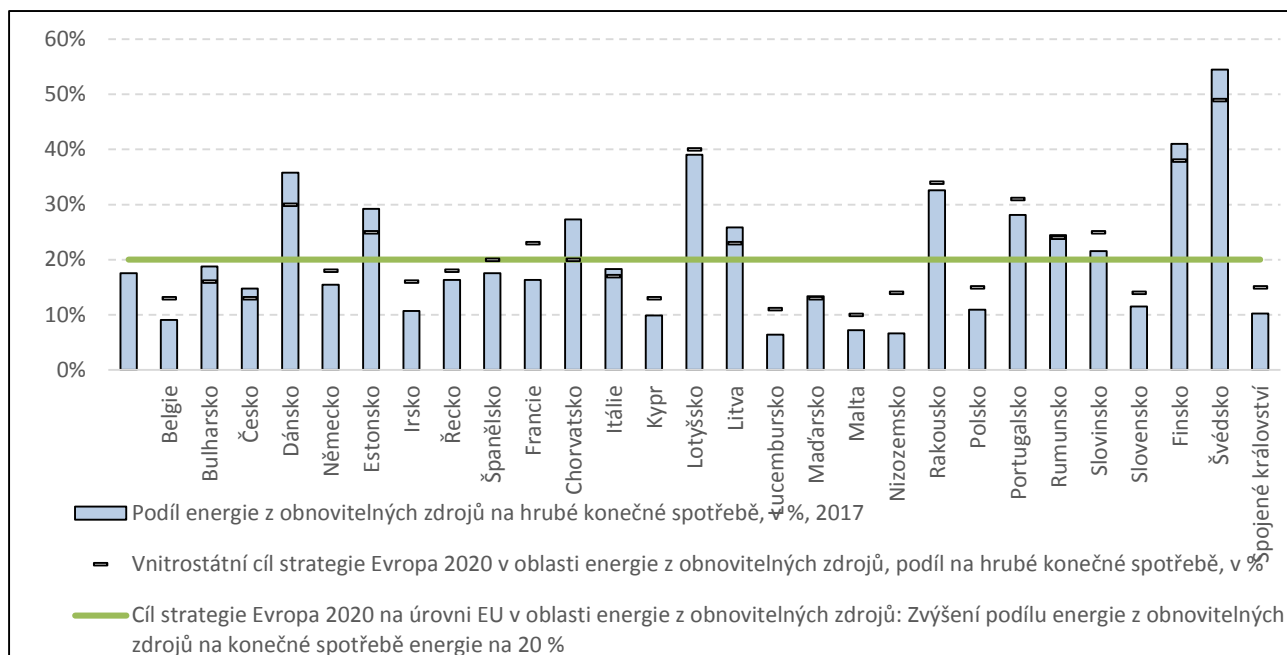
Graf 2: Hodnocení Evropské komise ohledně plnění doporučení pro jednotlivé země: roční posouzení v jednotlivých po sobě následujících letech od roku 2011 oproti dosavadnímu provádění

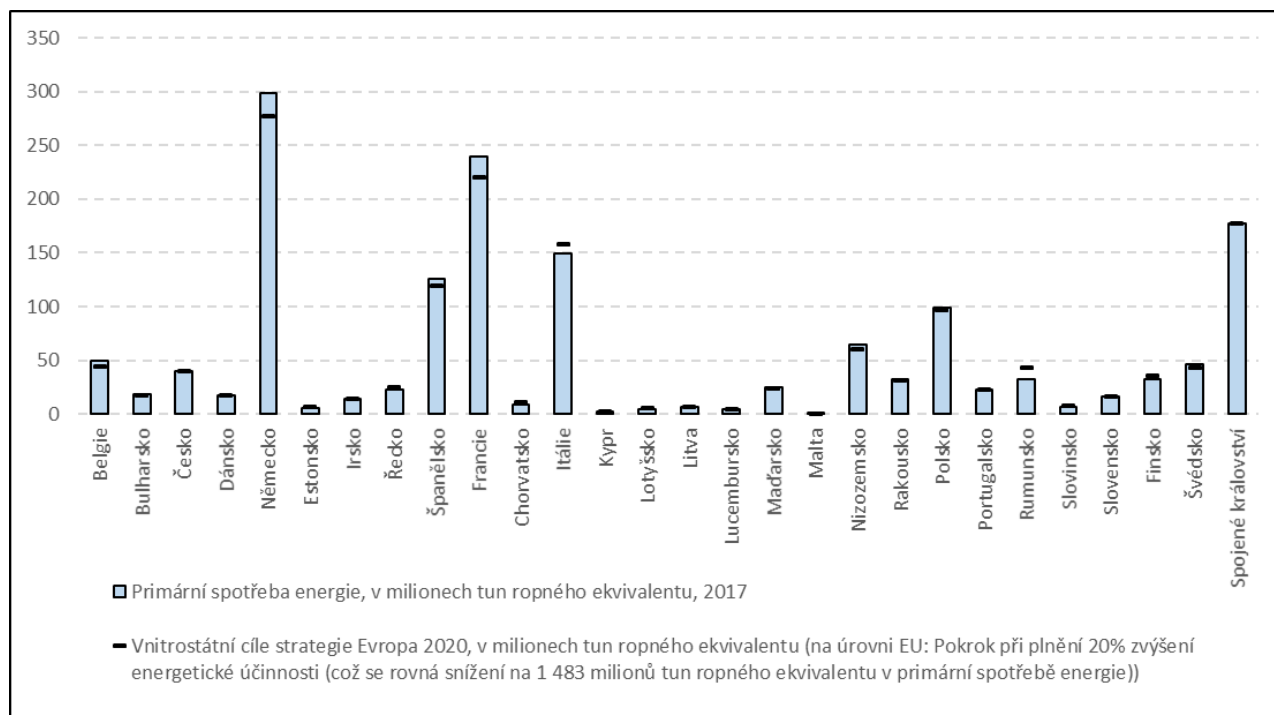
Graf 3: Pokrok při plnění cíle strategie EVROPA 2020 – emise skleníkových plynů

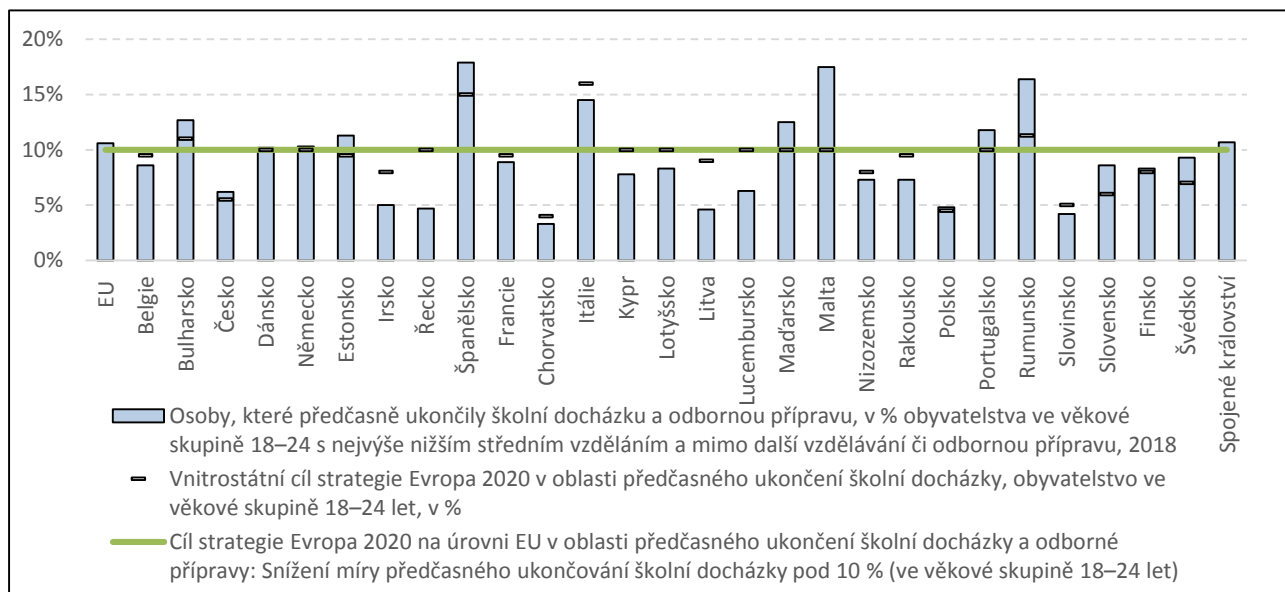
Graf 4: Pokrok při plnění cíle strategie EVROPA 2020 – energie z obnovitelných zdrojů

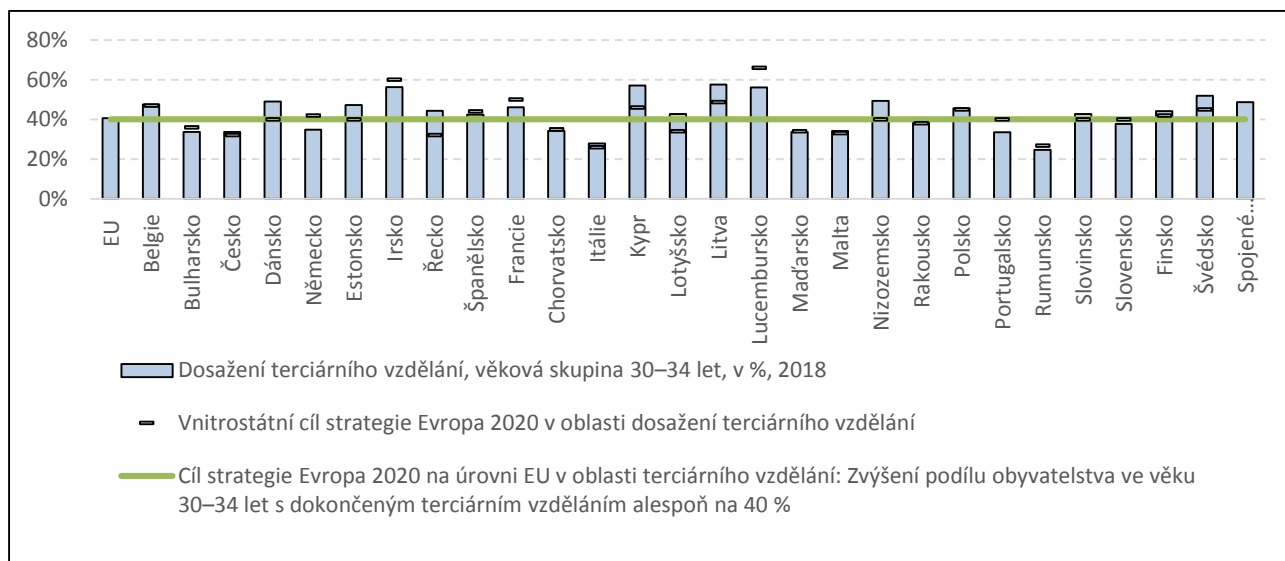
Graf 5: Pokrok při plnění cíle strategie EVROPA 2020 – energetická účinnost

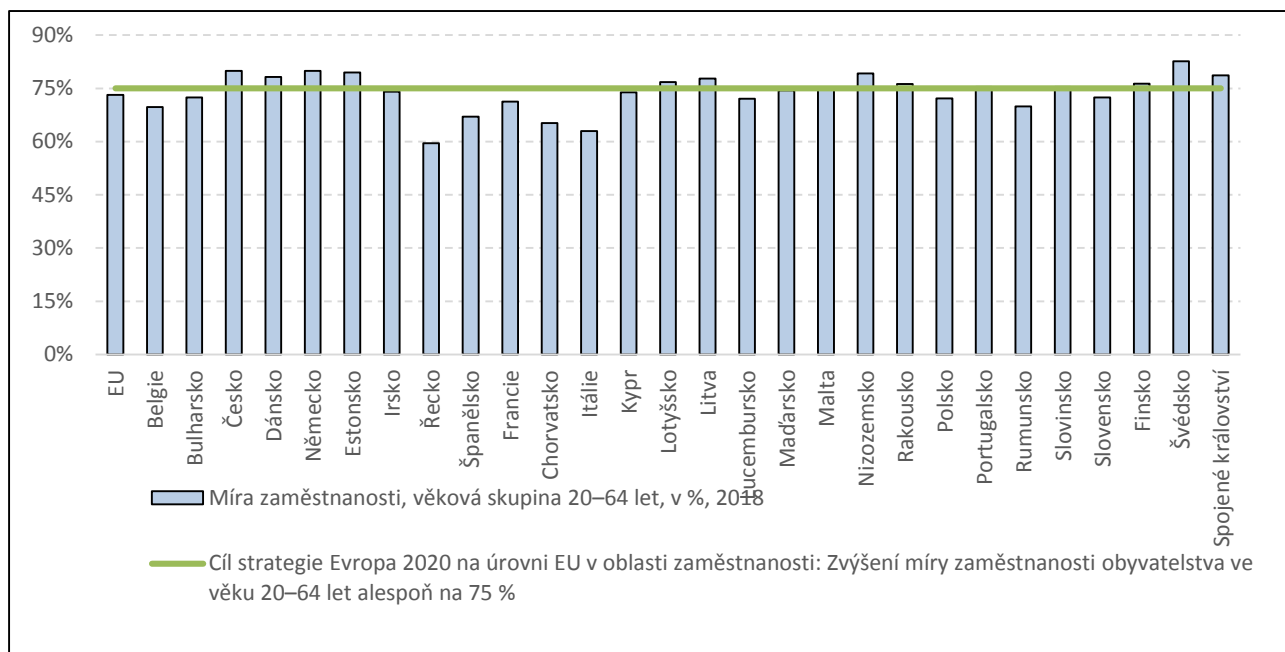
Graf 6: Pokrok při plnění cíle strategie EVROPA 2020 – snížení počtu osob předčasně odcházejících ze vzdělávání

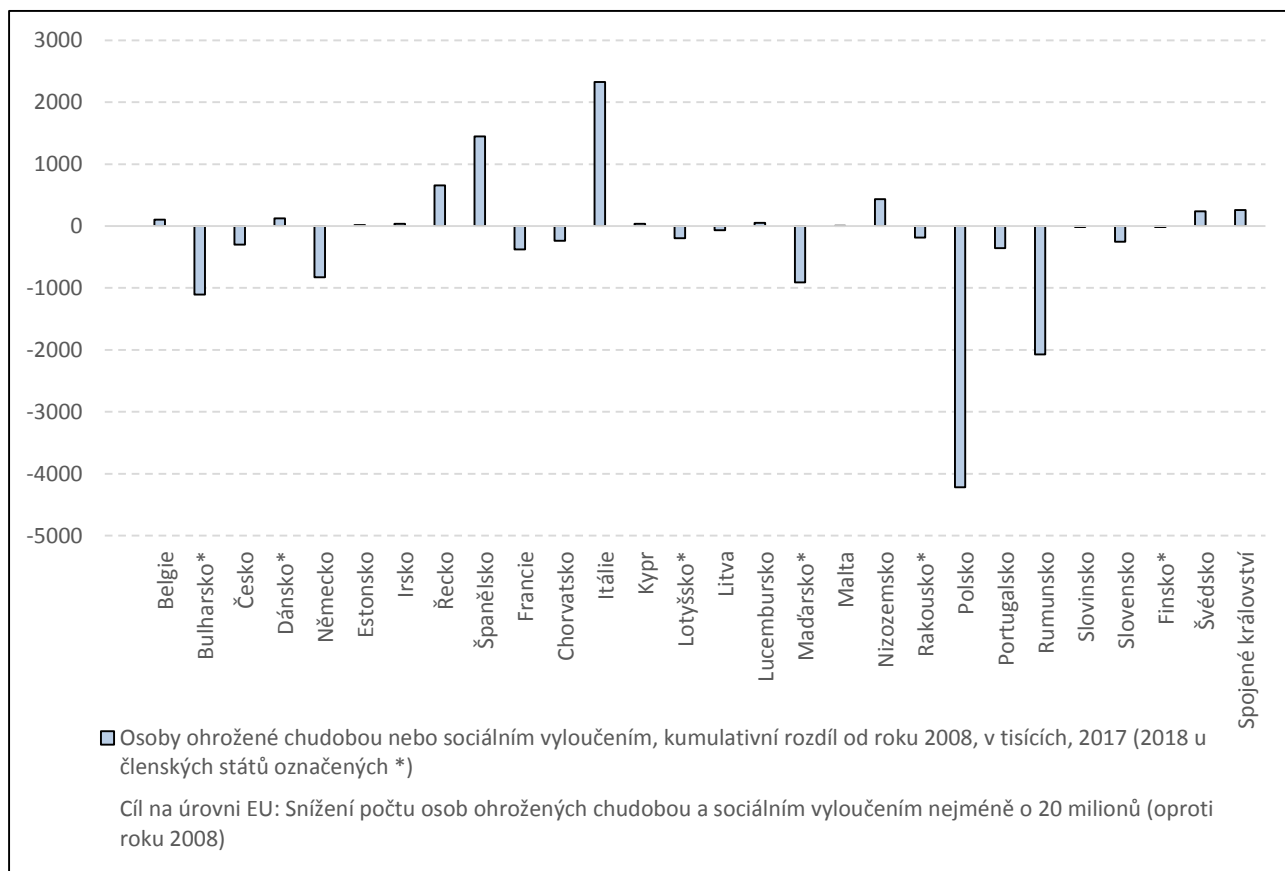
Graf 7: Pokrok při plnění cíle strategie Evropa 2020 – dosažení terciárního vzdělání

Graf 8: Pokrok při plnění cíle strategie EVROPA 2020 – míra zaměstnanosti

Graf 9: Pokrok při plnění cíle strategie EVROPA 2020 – chudoba a sociální vyloučení

Graf 10: Pokrok při plnění cíle strategie EVROPA 2020 – hrubé domácí výdaje na výzkum a vývoj

